

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

[Liber IV]

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321569)

Ex sponsalibus emant ab declaratōem eorū q̄ no-
nō dicitur q̄ si quis desponsauerit. nō s. e. t. ad audi-
entiam rationalia non inducūt publice honesta-
tis iusticiam. vt dicitur in fi-
Certis. vt si p̄miserit ducē bertā filiam ticij. incerta sūt
q̄ p̄miserit ducere vnā ex filiabus ticij. ad B. s. e. ex l. i. j.

Consanguinitatis. s. infra gradum quartū. s. s. nō dicitur q̄ iste erat casus. s. e. ad audiētā
Affinitatis in p̄mo genere et quarto gradu vel citius. s. de consan. q̄. af. nō dicitur et tūc talis affirmas annulat matrimonium q̄ nō do precessit secus si secuta fuerit. s. eo q̄ cognō. consan. vt. siue. discretionem
Frigiditatis. s. de fr. g. p. totum
Religionis p̄cedentis. q̄ tūc nullū est m̄mōmū ul' spōsalia si se quitur tunc dissoluit sponsalia. vt. s. de ouer. cōiū. ex publico. et. c. ij.
Alia. sicut dicebat p̄dictus canon. x. ij. q. ij. si quis desponsauerit. et mul- te alie cause reperiūtur puta. votum so- lenne cognatio spiri- tualis et legalis et reliqua impedi- menta vt dixi in summa. s. ij. li.

Consensus. puta contracta ab infante vt futurō. s. e. dilect. de spō. im- pu. lras. et. c. accessit
Dissolueduz. bñ. ces qui dicebāt mōachū sacerdo- tem frigidū et similes p̄sonas strahēdo cū aliqua. impe- dire omēs s̄anguīcos strahere cū eadē. vt nō. m̄mō. in p̄dco. c. si quis desponsauerit publice em̄ honestus est
Publice. ho. s. e. spōsali. ex quo q̄ consanguineus meus s̄enserit in bertā q̄ ego illā h̄re non possim
Idem fecit. s. q̄ spōsalia. straxerit. spōsalia ho. sūt futuraz nuptiaz p̄missio. ff. e. t. l. i. xxx. q. v. n̄r̄at. vñ aduert. si cū p̄mā straxerit de futuro. et postmodū cū se- cunda s̄anguinea in phibito gradu eodē mō straxit. et scdam cognouit nec p̄mā h̄re poterit p̄pter affinitatē su- peruenientē q̄ soluit spōsalia de futuro. ut. s. s. eo q̄ cog- s̄ang. vt. siue. venies. j. et. c. ex lris. scdam habere nō po- terit. q̄ publice honestatis iusticia illum stractum impe- dit et dirimit. vt. s. p̄. Re. n̄
Derogā. nota q̄ l. sup. uat sponsalia de futuro su- perueniens tñ iusticia publice honestatis ipsa nō dissol- uit et merito. scda em̄ sponsalia tollunt p̄ publice hone- statis iusticiā ex p̄mis inducta. nō ergo ex secundis p̄t ee honestas que tollat p̄mā. et est. si. l. vij. di. si quis
Obligatus. m̄ cum alia. ip̄hus consanguinea cōtra

De spōsalib9 et m̄mōio.

Ex sponsalibus pu-
ris et certis q̄tiaz
si s̄anguinitatis
affinitatis frigiditatis re-
ligionis aut alia quauis
rōne sint nullā dūmō non
sint nulla ex defectu cōsen-
sus oritur efficax ad impe-
diendū et dirimēdū seq̄n-
tia sponsalia ul' m̄mōia
nō aut ad p̄cedētia dissol-
uendū impedimentum iu-
sticie publice honestatis.

Quare ille qui spōsalia
pure ac det̄mate cū aliq̄
muliere straxit et postmo-
dum cū scda p̄oris consan-
guinea idem fecit ex prio-
rū sponsalioz vigore qui-
bus p̄ publice honestatis
iusticiā ex secūdis spōsali-
bus subsecutā m̄me dero-
gā ad m̄mōiū strahēdū

h̄ret p̄ verba de p̄ni. s. e. si m̄. vel sup̄ueniret aliqd de
h̄is impedimentis que dixi in sumula circa p̄n.
Ille vero. reprobā op̄inio inno. nō. de spō. duozū
c. i. vbi dicebat q̄ p̄ sponsalia sub additōe stracta in-
ducitur publice honestatis iusticia. host. str. s. eo. ad
audientiaz

cū p̄mā manet obligat9

Ille ho. q̄ sponsalia cū
aliq̄ muliere sub additōe straxit
si postmodū ante cō-
ditōis euentū cū alia p̄-
oris s̄anguinea p̄ verba straxit
de p̄ni cū secūda t̄
manere debet. cum ex
spōsalibus additōnalibus
ante conditionem extan-
tem sicut s̄ensum non ha-
bentibus et incertis nulla
publice honestatis iusti-
cia oriatur. **D**m̄fa. vij.

De spōsatōe ipubez.

Infantes adim-
uicem vel vn9 ma-
ior septennio et al-
ter minor sponsalia cōtra-
xerunt ip̄si vel parentes p̄
eis nisi per cohabitatio-
nem eorum mutuam. seu
alias verbo vel facto ip̄-
forum liquido appareat.

An. sec9 si post
q̄ tūc nō deessz cō-
sensus. s. esset p̄ m̄s
ac si a p̄ncipio pure
contraxisset
Presēt. quid si
strabit p̄ verba de
futuro. nunquid sol-
luta sūt p̄ma spōsa-
lia conditionalia ēz
do q̄ sic. si enim pri-
ma sponsalia indu-
cunt publice honestatis iusticiam. per
iusticiā publice ho-
nestatis sup̄uenien-
tem ex secundis non
soluuntur ut i. p̄-
Rū. sed si p̄mā non
inducit iusticia. pu-
to q̄ p̄ iusticiam su-
peruenientem ex se-
cundis bene soluan-
tur p̄ma. licet in ve-
ritate p̄ma spōsalia
dicenda non sint. ex
quo consensus defe-
cerat. vt h̄. sic enim
est in alijs impedi-
mentis de eo q̄ cog-
s̄an. vt. siue. venies.
cum si. vñ si p̄
secundum contrac-
tum sup̄ueniat addi-
tio dico q̄ p̄mā m̄-
mōium consumatē
non potest. publica
em̄ honestas nō im-

fūrgit a die stractus. sed a die additōis. et ideo publica
honestas que p̄uenit additōem habet m̄mōium impe-
dire et dirimere. ut. s. i. Re. n̄. cū p̄ hoc reddat̄ inabil' p̄-
me de iureiu. quemadmodum s̄ligas nisi interueniat car-
e. **C**ōditōez. hec vera intel-
tur a additōe. de cōdi. ap. de illis. sic est ibi s̄ensus et ma-
trimoniū. vñ tum p̄pter affinitatē. tū p̄pter iusticiam nō
teneret m̄mōiū postea cū s̄anguinea stractū a intelli-
ge de additōe honesta nō de tali que habeatur. p̄ nō ad-
secta. s. de addi. ap. c. vl. q̄ illa inducerent publicam ho-
nestatem. ac si pure stracta fuissent. Et nō. host. s. e. ad
audientiam. q̄ si q̄s sub tali additōe strabat cum aliq̄. p̄-
mitto q̄ te ducā in vxorē si deo et eccie placuerit. postea
opto impedimento et soluis sponsalibus strabat cū cō-
sanguinea illius tenet stractus. et licz hec additio intelli-
gatur et si non apponat̄. tamen q̄n non exp̄m̄t̄ consensus
purus remanet. additōes em̄ tacite non faciūt obligatōez
additōnales. ff. de addi. et demon. l. additōes extrisec9. et
nō. de iureiu. quemadmodū. tacitū tñ si exp̄m̄t̄ facit rem-
additōnalē. ff. de le. i. si ita legatū. g. i. vbi additio si volet
posita in persona legatarij facit conditionale legatum.
et expressa nocent que non expressa non nocent. ff. de
re. iur. expressa

De spons. et ma.
De d'p'pon in pub.
De cog. spi.

Infantēs hīj strahere spōsalia nō pnt cū et al
illa qd videat ignorat. C. de fal. mone. l. i. ad b
s. e. li. de tē. or. nullus. C. de iur. deli. si infanti
b Septēnio. no. qz l3 quo ad pubertatez sit in serū dēa
in nūo ānoz. s. e. pubēs. a. c. otinebat. q ad infātiāz se
cus. qz vī qz infās mīoz septēnio ut hī a. s. e. lras. et. c.
accessit

Eis ignorātibus
vel scētibus nō curo
licet aliter in maiōz
ribus ut. s. p. or. ro
d Verbo. qz post
septēniū admūicez
vocant se sponfos.
e Vel factō. vt qz
p septēniū secū ia
cet vel eā osculatur
vt spōsus vel hīs.
h. et sic nō refert an
qd fiat verbo vī fa
cto de ap. dilci. et. c.
ut nīz. a. ad b. cor.
de resti. spo. ex pte
f Conualescunt. j.
de reg. iur. non fir/
ma. et intelligo p
hoc. c. solutōz quā
dixi. j. de re. iur. non
firma. eo. li. s. q. so
lo tps tractū nī fir/
ma. qd a pncipio nī
valebat. s. nouo sub
sequēti osensu inter
dum tacito interdū
expōso bñ vt hī vi/
des. et ibi pleni di
s. Inducunt. j. n.
s. c. p. p. p. p. p. p.

Supplebat. s. s.
spon. iuuenis. et. c.
ad id qd. s. e. p. utez
res. et. c. de illi. Et
sic no. qz si malicia
supplebat etate con
trahere potuerunt
mīmoniu. a. cor.
s. e. c. vl. a. c. de ill.
et est hī opī. tan.
et host. q. dixerūt in
p. b. de. de. ill. q. ad
hī ut teneat mīmos

In qbus malicia supplet requiritur
qz in uicē se cognouerit cū de hī alie ostare nō possit ex q
sūt minores. S. z. g. of. ibi. o. tra. cui. cor. b. inno. et abbat
et hoc vīz est et hī approbat. Quid si puer minor. xij. ante a
pluribus est cognita hīj strahunt mīmoniu. qd etes
diceret tale mīmoniu pter carnalē admūicem copulam
non tenete. s. approbat qd no. ala. tā. b. g. of. innocē. et
l De futuro. host. s. e. a. nobis. et pbatatur olim hī
p decre. s. e. attestatōes. et. c. vl. et. s. de adi. ap. sup. eo
sepe em. ex. id qd agiē tacita nasciē obligatio. ff. cōmo.
hī is qui cōmodatum. s. vl. s. alia. vnde nō videbatur.
k Matrimoniū. et nō spōs. spōsalia. ad b. s. s. of. del.
cū sup. ff. de spō. q. situm. s. hī qd alteri vel sibi. l. multū in
terest. nec mīmoniu. qz etas p. hībebat. s. p. m. falsuz

et hī vides. et sic nota illis gñale si nō vīz vt ago valeat
vt valere p. s. e. a. nobis. s. cohabitauerūt vel se coniu
l Modū aliū. ut qz simul. ges noīabāt. a. amplexabā
tur vt diuges. stis. statim g. fugē d. z. q. cito pī. qd dic.
m Puberta. vt. s. s. spō. ad id qd. et reprobat. opī.
pe. de sap. no. s. e. t. c. vl. p. abbatē n. Porro d. clarat

notata p. innocen. a
host. s. de resti. spo
li. ex pte
o Pro filijs. nī eis
mā dāt b. qz tūc is
est ac si ipi. o. s. b. ēnt
s. e. li. s. p. cu. c. vl.
p Contradixerint
ēgo q. tacz. hoc casu
nō ofētur. j. de re. iu
t. q. tacz. t. hīis. cor.
q Spōsalia. o. tra
dā p. pntes et is ea
dem rōe intelligas
de quolibet alio. s.
de spon. ad id qd. a.
s. s. ma. o. tra. o. tra
interdic. ec. c. i. qd
huic bñ. cor. s. et. b.
ibi tenet host. Sed
mno. ibi no. contra
rium dicēs spāle in
p. te. vt nomme filie
pntis et non o. tradi
centis possit sponfa
lia cōtrahere. ff. de
spon. hī q. pntis. et. l.
se. C. de nup. vidue
secus in tutore. ff. s.
spō. si puelle. et non
ob. s. spō. ad id qd
qz ibi inuenit car
nalis coplā. alias se
cus fm. eū. Sed vīz
et vīz videē quod dic
host. l. z. b. videatur
ibi tenē opī. innocē.
et q. de. illa nō loq
tur de expōso osen/
su. p. bat. quia quas
re posuisset pa. ibi
verba q. sapiūt taci
tū osēhū. Itē non in
uenim. q. p. n. con
sensū aliqd in o. tra

De cognatione spiritali

Edū inter bapti
satum et illū q. euz
suscipit de baptis
mo ac inter eūdē bap
satu et suscipientes filios
et vxorem ante susceptio
nem carnaliter cognitam

Edū mīmoniali in pueris opē al. q. in pcedentib. casib.
e Surgit. reprobat. opī. rai. in sūma. de spō. s. pone. a
pe. de sap. et abbat. s. e. t. c. i. q. p. illud. c. dicebāt. t. cū
ibi dicat. q. p. filiū nī adultū p. cui vult mīmoniu. ēdere
q. ex spōsali b. o. f. ctis a pte et filio nō ofētiēte o. z. i. e. b. a. t. u. z.
iusticia. a. m. t. e. b. ā. t. s. p. b. a. r. e. p. d. e. s. e. a. c. e. s. s. i. t. a. d. f. i. q. nī
fac. ut ibi no. Approbat. tñ opīo inno. a. hosti. q. b. ibi no.
Et erat casus expōsus. xxvij. q. ij. lex. dine. palca. ē. 30. an.

Edū in bap. cognatōem spūalē. qd est. j. rē
s. v. x. o. r. e. m. n. u. n. q. d. d. e. s. u. b. m. a. l. e. u. a. t. i. s. p. u. s. c. o. g. n. a.
t. a. d. e. h. o. c. x. x. x. q. n. i. j. s. i. q. s. v. i. u. s. m. v. l. g. l. o.
e Cognitā. secus si p. fiat vxor. vel si p. us erat vxor. p.
et non p. us carnaliter sit cognita. qz p. v. m. i. o. n. e. m. c. a. r. n. i. s. s. e.
quēte nī p. t. r. ā. h. i. m. v. m. i. o. n. e. s. p. i. u. s. p. r. e. d. e. t. e. x. x. q. n. i. j. p. o. s. t.
v. x. o. r. i. s. v. i. r. e. r. g. o. e. t. v. x. o. r. o. m. u. n. i. c. ā. t. s. i. b. i. a. c. t. i. o. n. e. s. s. p. u. a. l. e. s.

xxx. q. nij. si quis vnus. s. e. t. martinus. licet non passiones
 unde si filius alterius tantum leuetur de sacro fonte. le-
 uans alteri cuius filius non est. compater non est. vt. 7. p.
 batur. quod dicitur vt no. s. e. martinus. et. xxx. q. nij. in sum-
 ma. Et dicebat gregorius. q. agit pars corporis equi est vt alii
 parti communicetur. sed non sic communicatur alteri quod in
 persona filii alterius
 tantum agit. et ista
 fit ratio. vt dicitur q. sa-
 tis est leuanti habere
 commatrem. me em
 ipsius leuati. Et no-
 ta q. si leuans primo
 cognouerit vxorem
 non est curandus an
 post copulationem
 cognouerit vel non
 l3 gratianus. de. xxx.
 q. nij. Et notandum
 a. Suscipiens. sup.
 ple et vxorem eius p-
 us carnalis cogitans
 xxx. q. nij. si quis vnus
 et. s. e. t. martinus.
 b. Et matrem nota
 non dixit primum bap-
 tismi et eius vxorem
 immo dixit matrem. si
 igitur de prima vxore
 concubina vir. p. c. et
 filium ille q. leuat filium
 um est copater concu-
 bine et veri sed non et
 us vxoris. vt. s.

c. Spualis. q. dicitur
 or est q. carnalis. xxx.
 q. iij. c. i. ij. et. iij. et
 est cognatio spualis
 attinentia pueniens
 ex sacri datione. vel
 ad id datione. Est
 etiam cognatio car-
 nalis et legalis. de quibus nil ad propositum
 d. Contractu. si igitur leuans et leuatus. vel leuatus a filio
 leuantis. vel leuatus et vxor leuantis aut cognita. vel leuans
 et pntes leuati contrahunt non t3 matrimonium. Scire debes
 q. pater spualis si copuletur sorori filie spualis. bñ t3 mtri-
 monium. xxx. q. iij. c. vi. Et ut ibi no. 70. bñ p. pater sumere
 filiam spualis filie carnalis. qz l3 cognatio spualis d. patre
 ad filios descendat. ut. s. e. c. i. et. c. sup. eo. non tñ ascendit
 cum cautu non reperiat. et edictu de matrimonio. phibito-
 rium est. s. de sponsa. cum apud
 f. Eadem. vt. s. si baptisans et baptisatus vel baptisatus et
 filii baptisantis. vel baptisatus et vxor baptisantis prius
 cognita. vel baptisans et parentes baptisati matrimoni-
 um contrahunt. non t. ad hoc. s. e. t. c. vi. a non e ita
 in eo q. recipit ad pnam. vt ibi no. et. xxx. q. i. omnes q. s.
 et est exp. iij. c. e. c. vi. in fi.
 g. frontis. hoc fit a solo ep. de ose. di. v. manus. s. de
 ofue. quanto. in vertice aut circum d. p. de ose. di. nij.

ab eodem. imo etiam inter
 suscipiente patremq. ba-
 ptisati et matrem. cogitio
 spualis in baptismo con-
 trahi iure constat que co-
 gnatio et contrahendum
 matrimonium impedit et
 dirimit post contractum.
 Et eadem que de suscipie-
 te sunt dicta. sunt etiam de
 baptisante cōfenda
 Ex confirmatione qz seu
 frontis crismatōe spualis
 cognatio eisdē modis cō-
 trahitur matrimonia simi-
 liter impediens contrahē-
 da et dirimens post cōtra-
 cta
 Idem.

De cathecismuz qui
 precedit baptismuz
 sacramentorum fundamē-
 tum et ianua reliquorum
 cognatio spualis contra-
 hitur. per qua contrahendus
 matrimoniū impeditur
 ex predecessoris nostri cle-
 mentis pape. iij. decretali
 colligitur euidenter dicitur

presbiteris. Sine sacramento confirmatiōis non est quis
 verus xpianus. de ose. di. v. c. pmo.
 g. Eisdem modis. s. inter confirmatiū et suscipiente. a cō-
 firmatiū et filios suscipientis. et confirmatum et vxorem su-
 scipientis pntes cognitam. et suscipiente a pntes confirmati
 pntes cōfirmati et vxorē suscipientis pntes cognitā. Itē me
 confirmantem a confir-
 matiū. et confirmatus
 et filios confirmatis
 ei9 vxorē pntes cogitans
 tam. et ipm confirmans
 mantē a pntes confir-
 mati. h. vult dicit eis
 dem modis vnde. xxx.
 hie ca. sus. phibiti ex
 hac cognatiōe quos
 numerari in sumula
 quarti libri

do enim q. talis res vix cō-
 trahendo matrimonio im-
 pedimentum afferret. vel
 se videtur q. afferat. nam
 qd vix fit fieri tñ dubium
 non existit. p illā tamē col-
 gnationem matrimoniu9
 post ea contractum nime se
 paratur

Quamuis non plures
 q. vnus vir vel vna
 mulier accedere debeant
 ad suscipiendus de bap-
 tismo infantem iuxta sacro-
 rum canonum institut. a si
 tamē plures accesserit spi-
 ritualis cognatiō inde cō-
 trahitur. matrimonia cō-
 trahenda impediēs et eti-
 am post contracta dissol-
 uens
 De confirmatiōe
 insup quantum ad hoc idē
 iudiciū est habendus
 Ex datione vero alioz sacra-
 mentoz. cognatiō spualis
 nequaquam oritur q. mtri-
 monium impediāt vt dissoluat
 Omnia. vij.

De cathecismuz
 Terminant ue-
 no. xxx. q. i. c. i. a. s.
 e. t. contracto. a di-
 cit in sumula opat-
 nitas p cathecismuz
 contracta ipedit ma-
 trimoniū h. non diri-
 mit. Cathecismuz de
 a cathecisō qd e idē
 qd instruo. vnd. a te
 baptismū instrui de-
 bent baptisandi i. h.
 de adultis p. c. p. de
 conse. di. nij. a. n. xx.
 i. Et ianua xxxij. di-
 g. rex. s. de pres-
 bitero non bapti-
 vemens. rē.
 k. Decretali. s. eo.
 contracto
 l. Res. s. compater
 nitas i cathecismis
 contracta
 m. Exstitit. ff. de iu-
 d. l. vij. certis ex cau-
 sis. ad idem. xv. q. i.
 merito queritur
 n. Depatur. ad id.
 s. eo. li. de voto. c.

vnus. de iureiur. quemadmodum. cum si.
 Quamuis. no. hoc host. s. e. martinus
 p. vnus. imo si vgeret necitas in cathecismo et
 baptismio et confirmatiōe vnus potest esse pater. licet h.
 non heat consuetudo romana. de ose. di. nij. in cathecismo
 q. Et instituta. de cō. di. nij. nō ples. et potuit esse rō q.
 reddidit in adoptiōe vel cognatiōe legali q. imitatē naturaz
 sic et spualis cognatiō h3 imitari naturā vel cognatiōez
 carnalē. ut. s. vn9 solus sit in sacro patris. s3 extra. xxx.
 q. nij. qd autem. So. ut ibi no. et. s. e. t. c. vlti.
 t. Contrahit. s. cū oib9. et sic multa fieri phibent. q. fac-
 tatenēt. s. c. p. s. Idē. s. ut plures in confirmatiōe tes-
 nē n. dñe. tñ si teneat. oēs sint compateres vel patru-
 t. Sacroz. s. pnie corporis xpi extreme vntōnis ordi-
 nis et coniugij. Renascimur em in baptismio. et crismatio
 frontis illā confirmat quod nō est in alijs sacris. et ideo
 p ista spualis contrahit paternitas. non p illā. de h. no.
 xxx. q. i. oēs. et. s. e. c. vi.